

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/178/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202933
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202933.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Iveta Jankovičová, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej spoločnosťou: Fridrich Palko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12C/229/2014-53 zo dňa 2.10.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie - majetkovej škody 6.672,43 Eur a nemajetkovej ujmy 1.334,49 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 8 Er 561/2011, - majetkovej škody 1.286,01 Eur a nemajetkovej ujmy 257,20 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 23 Er 561/2011, - majetkovej škody 1.956,72 Eur a nemajetkovej ujmy 391,34 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 26 Er 660/2010, - majetkovej škody 1.700,27 Eur a nemajetkovej ujmy 340,05 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 20 Er 1284/2010, - majetkovej škody 2.371,21 Eur a nemajetkovej ujmy 474,24 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 25 Er 124/2011, - majetkovej škody 2.691,84 Eur a nemajetkovej ujmy 538,37 Eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 25 Er 1250/2011. Výrokom II. žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Žalobca si podanou žalobou uplatňoval nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy majúcej mu vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta vo veciach č.k. 8 Er 561/2011, 23 Er 561/2011, 26 Er 660/2010, 20 Er 1284/2010, 25 Er 124/2011, a 25 Er 1250/2011 s odôvodnením, že exekučný súd v daných exekučných veciach nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote, ale až po jej uplynutí. Prvostupňový súd skonštatoval, že žalobkyňa dňa 23.4.2012 doručila žalovanej žiadosti o predbežné prerokovanie uvedených nárokov. Následne uzavrel, že žaloby nemožno považovať za nezrozumiteľné, ani za zmätočné a obdobne ich považoval za meritórne prerokovateľné aj čo do vymedzenia nároku, v rozpore s obranou žalovanej. K námietke žalovanej o predčasnosti žaloby prvostupňový súd s poukazom na

ust. § 154 ods. 1 O.s.p. uviedol, že pre posudzovanie podmienok žalovateľnosti záväzku je rozhodný stav v čase vyhlásenia rozsudku a nie v čase podania žaloby. Poukázal na súdnu prax, ktorá dospela k záveru, že žalobe o splnenie záväzku možno vyhovieť vtedy, ak sa záväzok stal splatný až počas konania (R 57/1968). V prerokovaných veciach súd ustálil, že žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov boli žalovanej podané dňa 23.4.2012. Aj keď treba uznať, že k 27. septembru 2012 (podanie žaloby) neuplynula ešte 6-mesačná lehota v zmysle § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., uplynula najneskôr v októbri 2012, teda pred dňom vyhlásenia rozsudku prvostupňového súdu. Súd preto nepovažoval námietky žalovanej vo vzťahu k nesprávnemu predbežnému prerokovaniu, resp. k predčasnosti žaloby za opodstatnené.

Následne súd pristúpil k meritórnemu posúdeniu otázky, či je daná zodpovednosť žalovanej, pričom žalobkyňa v žalobe tvrdila, že škoda vznikla v dôsledku zamietnutia návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi, pričom exekučný súd nesprávne obsahovo preskúmal vydané exekučné tituly - rozhodcovské rozsudky. V tejto súvislosti prvostupňový súd skonštatoval, že nie samotný postup exekučného súdu, ktorým si zhromažďoval podklady skutkovo a právne posudzoval exekútorovu žiadosť, ale až právoplatné zamietnutie žiadosti spôsobilo, že exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku znejúceho v prospech žalobkyne nebolo možné vykonávať, resp. v nej pokračovať. Vznik (tvrdenej) škody v podobe nevymáhateľnosti priznaného nároku tak nebol kauzálny samotný postup exekučného súdu, ale až uznesenie zamietajúce žiadosť súdneho exekútora. Nároky žalobkyne uplatnené z dôvodu (údajne nesprávneho) zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie teda treba posudzovať ako nároky na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a to nezákonnými uzneseniami. V takom prípade bol súd povinný skúmať splnenie podmienky § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a to či bolo rozhodnutie zmenené alebo zrušené príslušným orgánom pre nezákonnosť. Prvostupňový súd pritom zistil, že dotknuté rozhodnutia sú v príslušných exekučných spisoch vedené ako právoplatné, pričom žalobkyňa nevyvrátila, že proti týmto uzneseniam nepodalala odvolanie. Uplatnenie riadneho opravného prostriedku je ale ďalšou podmienkou vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobkyňa pritom ani netvrdila, že by jej prípady boli hodné osobitného zreteľa v zmysle poslednej vety citovaného ustanovenia. Podľa názoru súdu nie je použiteľná ani posledná výnimka z požiadavky zrušenia alebo zmeny rozhodnutia ako nezákonného a to prekročenie právomoci orgánu pri jej vydaní. Postup exekučného súdu, ktorý preskúmava spôsobilosť rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu je v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ako aj § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Správnosť takéhoto postupu potvrdzuje aj judikatúra NS SR (napr. R 46/2012 a R 47/2012). Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne, ktorá sa ňou domáha náhrady majetkovej škody z nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, je nedôvodná, pretože nie sú splnené podmienky vzniku takéhoto nároku. Ďalšími námietkami žalovanej ohľadne vzniku škody sa tak vôbec nebolo potrebné zaoberať.

Následne súd posúdil dôvodnosť časti nároku, ktorú žalobkyňa založila na nedodržaní zákonom ustanovenej 15-dňovej lehoty na rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia. Prvostupňový súd následne prioritne uzavrel, že zákonodarca prejavil jednoznačnú vôľu podriaďiť pod pojem „vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií“ rozhodcovské rozsudky v zmysle zák. č. 244/2002 Z.z. od 1. júna 2010 a nie až od 1. júna 2011, ako to tvrdila žalobkyňa. V prerokovaných veciach bolo zistené, že súdny exekútor podal žiadosti o vydanie poverenia až po 1. júni 2010, v dôsledku čoho sa na konanie exekučného súdu vôbec nevzťahovala zákonná lehota 15 dní od doručenia žiadosti v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. mája 2010. V konaní Okresného súdu Galanta tak nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v podobe nevydania rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote.

Následne súd prijal záver, že vyššie uvedená skutočnosť samozrejme bez ďalšieho nevyklučuje možnosť, že by v takomto konaní došlo k prietahom. V tejto súvislosti sa prvostupňový súd predovšetkým nestotožnil s námietkou žalovanej, že nie je v právomoci súdu konajúceho nároku podľa § 9 zák. 514/2003 Z.z. posúdiť otázku, či v inom súdnom konaní došlo, či nedošlo k prietahom. Vyslovil názor, že nároky žalobkyne, ktoré odvodzuje z nesprávneho úradného postupu v rokoch 2010 a 2011 sa musia spravovať právnou normou obsiahnutou v § 9 zák. č. 514/2003 Z.z. v tom znení aké bolo účinné do 31. decembra 2012. Opačný postup by znamenal neprípustnú retroaktivitu. Znenie § 9 ods. 1 citovaného zákona účinné do 31. decembra 2012 neobsahovalo žiadnu požiadavku, aby existencia prietahov bola deklarovaná iným príslušným orgánom. Prvostupňový súd sa nestotožnil ani s obranou žalovanej, že sa vytvára absurdná situácia spočívajúca v tom, že nižšie súdy by preskúmavali postup súdov vyšších

a jednak v tom, že by existovalo viacero orgánov oprávnených preskúmavať prieťahy. Takmer vždy existuje viacero orgánov, ktoré sú oprávnené riešiť určitú otázku, pretože z ust. § 135 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že súd je oprávnený riešiť otázku, o ktorej inak patrí rozhodnúť inému orgánu. Podstatný rozdiel je v tom, že súd je oprávnený riešiť danú otázku vždy len ako otázku prejudiciálnu (predbežnú), teda nikdy nie vo výroku svojho rozhodnutia záväzného pre iné osoby než účastníkov. Tak je tomu aj pri posudzovaní existencie zbytočných prieťahov v súdnom konaní. Súd konajúci podľa zák. č. 514/2003 Z.z. nemá právo výrokom deklarovať, že k prieťahom dochádza alebo došlo a už vôbec nie nariadiť opatrenia na ich odstránenie, ale vždy len posúdiť ich existenciu ex post ako prejudiciálnu otázku pri posudzovaní, či je splnený jeden z predpokladov náhrady škody podľa tohto zákona - nesprávny úradný postup. Neobstojí preto ani námietka žalovanej, že by Ústavný súd SR musel sťažnosti na prieťahy odmietiť kvôli subsidiarite všeobecného súdu tým, že v právomoci všeobecného súdu nie je deklarovať porušenie práva a urobiť opatrenia na odstránenie ďalšieho porušovania, ale len rozhodnúť o nahradení vzniknutej škody. Pokiaľ ide o námietku narušenia inštančného usporiadania súdov, prvostupňový súd poukázal na to, že medzi súdmi neplatí vo všeobecnosti princíp subordinácie. Inak povedané vyššie súdy nie sú vo všeobecnosti nadriadené nižším, pretože Ústava v čl. 144 ods. 1 vyhlasuje všetkých sudcov za nezávislých a viazaných jedine zákonom, nie pokynmi vyšších súdov. Prvok nadriadenosti a podriadenosti sa prejavuje len v konkrétnej rozhodovanej veci v podobe viazanosti názorom vyššieho súdu (§ 226 O.s.p.). Na základe toho súd dospel k záveru, že nie je vylúčené z jeho právomoci preskúmať otázku či existovali prieťahy v konaní Okresného súdu Galanta ako exekučného súdu pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov v prospech žalobkyne ako oprávnenej.

Ďalej skonštatoval, že v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR treba pri posudzovaní otázky či došlo k prieťahom skúmať tri otázky: povahu (zložitost') veci, správanie účastníkov a postup súdu. Podľa názoru prvostupňového súdu uvedené veci nie je možné považovať za právne úplne jednoduché. Správanie účastníkov síce k dĺžke konania samo o sebe neprispelo, podľa názoru súdu si však žalobkyňa musela byť vedomá, že štát (okresný súd) nemôže mať kapacity na to, aby v krátkom čase spracoval tak obrovské množstvo žiadostí jedného subjektu. Je síce pravdou, že je povinnosťou štátu zabezpečiť, aby spravodlivosť bola poskytnutá včas, avšak to platí iba pre štandardné situácie. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, sa v rámci prevencie v zmysle § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho veci nemusí byť tak promptné ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a žalobkyňa nemohla očakávať, že súd promptne vybaví všetky jej veci na úkor všetkých ostatných. I napriek tomu podľa názoru prvostupňového súdu nemožno postup Okresného súdu Galanta v predmetných exekučných konaniach považovať za poznačený zbytočnými prieťahmi. Súd skonštatoval, že celková dĺžka konania od doručenia žiadosti o udelenie poverenia po rozhodnutie exekučného súdu bola medzi dvomi až siedmimi mesiacmi, v rámci ktorých súd obstaral spisy rozhodcovského súdu, preskúmal ich a vypracoval písomné uznesenie. V takýchto konaniach je tak možné identifikovať nanajvýš ojedinelé prieťahy v trvaní niekoľkých týždňov a tieto nemožno kvalifikovať ako prieťahy „zbytočné“ v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že v uvedených exekučných konaniach sa Okresný súd Galanta nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe zbytočných prieťahov v konaní v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobkyňa domáhala. Na základe toho súd všetky žaloby v spojených konaniach zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 2 O.s.p., pričom pri vyhlásení rozsudku úspešnej žalovanej náhradu trov priznal, no keďže si ich náhradu v 3-dňovej lehote nevyčísľila a zo spisu jej žiadne nevyplývajú, v písomnom vyhotovení rozsudku jej žiadne trovy nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) a f) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa

súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Poukázal na to, že predložil ako dôkaz o vzniku škody žalobcovi znalecký posudok č. 1/2014. Ak okresný súd konštatuje, že žalobca nepreukázal, že by mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda s tým, že bližšie nešpecifikoval jednotlivé náklady, nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. To, že žalobca predložil znalecký posudok až po roku a pol od podania žaloby na súde bolo spôsobené tým, že hoci ho zadal už 1.3.2013, jeho vypracovanie bolo zložité a trvalo viac ako rok. Táto skutočnosť je objektívna, ktorú žalobca nevie ovplyvniť. Pre prípad, že bol súdu doručený návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne, presvedčivé a vyčerpávajúce písomné odôvodnenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal so všetkou relevantnou argumentáciou účastníkov predostretou v konaní včítane argumentácie odvolateľa, ktorého odvolacie námietky v podstatnej časti. nereflektujú argumentáciu odôvodňujúcu zamietnutie žaloby použitú prvostupňovým súdom, odvolací súd ani nemá čo podstatné k odôvodneniu prvostupňového rozsudku dodať.

S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd s použitím § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není možné podat odvolání.